

Jelentékenyen emelkedett a szegedi egyetemen a pályadíjjal jutalmazott hallgatók száma

(A Délmagyarország munkatársától.) Beszámolt a Délmagyarország arról, hogy az egyetem évzáró ülésén pályadíjakkal jutalmaztak 56 egyetemi hallgatót. 56 hallgató 4350 pengő jutalmat kapott.

Megállapíthattuk az egyetemi beszámolókból, hogy pályaműveket olyan szép számmal és olyan jó eredménnyel, mint ebben a tanévben, hosszú évek óta nem nyújtottak be. Hogy az eredmény kellőképpen kimutatható legyen, összehasonlítottuk a mostani pályadíjakat a régebbi tanévek statisztikájával.

Az évkönyvekből megállapítható, hogy a pályadíjnyertesek százalékaiban az egyetem alapításának csak az első 20 esztendejében volt állandó emelkedés, akkor, midőn a hallgatók száma csupán 400—500 között mozgott. Az első évtizedben a beiratkozottak közül 4.5 százalék, a második tíz esztendőben 5.92 százalék volt pályadíjnyertes. A harmadik decenniumban, mikor a hallgatóság létszáma csaknem 50 százalékkal emelkedett, a pályadíjjal kitüntetettek százaléka 2.99 százalékra csökkent, míg a negyedik évtizedben, a félszázadon át átlag 2000 beiratkozott hallgató közül csak 1.07 százalék nyert pályadíjat. A legutóbbi tíz esztendőben 2 százalék volt a jutalmazottak száma. Míg az 1924—25. tanévben a rendes hallgatóknak csak 1 százaléka részesült jutalmazásban, addig az idei tanévben a pályadíjakra érdemesek száma 3.2 százalékra nőtt. Ha tekintetbe vesszük, hogy közvetlenül a háború előtt az 1913—14. tanévben még egy százalék sem volt a jutalmazott pályamunkák száma, a mostani eredmény dr.

Széki Tibor egyetemi rektor megállapítása szerint feltűnőnek és örvendetesnek mondható.

— És ez a magas percentes érték — mondja dr. Széki rektor megállapítása —, nem valami szeszélyes véletlen következtében ugrásszerűen mutatkozik, hanem szorgalmas ifjaink számának következtében fokozódott emelkedése után. Az elért eredmények, szabályszerűen javuló tendenciájuk alapján, jogosan nyújtanak reményt arra, hogy a tudományos munkásságukért kitüntetettek száma még növekedik és rövidesen a szegedi egyetem egész működési ideje alatt kimutatható legmagasabb arányt is felül fogja mulni.

— Ha kutatjuk, hogy most miért több azoknak az ifjaknak a száma, akik a kitűzött pályakérdésekkel komolyan és eredményesen foglalkoztak, — mondja tovább a rektori jelentés — mint amennyi volt 30 esztendővel ezelőtt egyforma hallgatósági kontingens mellett, annak okát elsősorban a mai megnehezült életviszonyokban kell keresni. A mai nehéz viszonyok mintegy rákényszerítik az egyetemi hallgatót arra, hogy a lehető legjobb tudományos képzettség megszerzése végett a legnagyobb erőfeszítéseket tegye meg és ne csak a legszűkebbre szabott kötelességét teljesítse. Kétségtelen, hogy ezenkívül az ifjúság tudományos ambícióját nagyban fokozta a szegedi egyetemen folyó nagyarányú kutató munka, melyet az egyetem tanárai a szemináriumokban, klinikákon, intézetekben és laboratóriumokban kifejtettek.

12 havi részletfizetésre

kapható a világhírű **KRAMER** jégsekrény, a legkisebb jégfogyasztás, szagtalan, elsőrendű anyagból

Bemutatás vételkényszer nélkül.

Szántó Edényáruházban

Széchenyi tér 11. (Városi bérház.) Süssen beszerezni, más részletekért ford.

Gál Franciska bankot ad...

A háromszáz esztendőös rulett — Hova fejlődött Pascal mester találmánya

Baden bei Wien, május végén. A múlt héten országára szóló ünnepséget rendeztek Bécsben abból az alkalmából, hogy százötven esztendővel ezelőtt sodorták az egykori császárvárosban az első szívat. Akkor persze nem ismerték még a vékony cigarettát és nem szédült az emberek feje a nikotin miatt.

Ez egyszer én pattantok ki egy jubileumot: kerekén háromszáz esztendő van annak, hogy Blaise Pascal nevezetű francia matematikus megkonstruálta a rulettet. Pascal dominikánus szerzetes volt és nem azért csinálta meg az ördöngös szerkezetet, hogy — az emberek elvesztsék rajta utolsó fillérjüket. Neki az volt a célja, hogy egy olyan matematikai találmányt szerkesszen, ahol semmiféle rendszer nem mutatható ki. Így jutott el a rulett-masina ötletéhez. Mára állapította meg, hogy a harminchétféle számjegy körül forgó golyó sok százezer lehetőséget teremt meg de ezek a lehetőségek semmiféle rendszerbe nem illeszthetők.

A rulettnél csak véletlenségek vannak, de rendszer — nincs.

A múlt század elején került aztán a rulett, mint szerencsejáték Párizs csapszékeibe, majd a paloták szalonjaiba. Egyszer aztán a hesseni fejedelemség pénzre volt szüksége — ugyan melyik hesseni fejedeleme nem kellett a pénz? — és megfelelő ellenszolgáltatásért engedélyt adott arra, hogy vállalkozó szellemű urak rulettbankot állítsanak fel a Frankfurt mellett Homburg an der Höhe nevű fürdőhelyen. Azt mondják, hogy az első rulettbankot Rothschild finanszírozta, kerekén egymillió forinttal.

A vállalkozó Monsieur Blanc volt, ugyanaz a francia, aki később a montecarlói játékkaszinót megteremtette. Ebben az időben még jelentéktelen kis helység volt a Földközi tenger partján Monaco székvérosa, vasútja sem volt

és Genuából, meg Marseillesből hajókon jártak oda az emberek...

Demokratizálódik a rulett

— Eoffes vos jeux Messieurs — mondja a szmokingos krupié a magas zéken és jobb kezével megforgatja a rulett korongját. Beledobja a fehér elefántcsont golyót és megindul a játék. Izgatott várakozás. Az emberek arcát figyelem. Nekem ez jelenti a szórakozást...

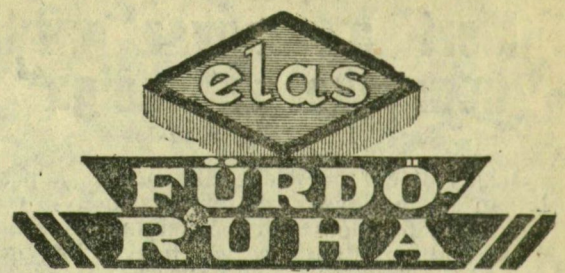
Az első érzésem: mint ezen a világon minden, a rulett is demokratizálódott. Évekkel ezelőtt még Montecarló, Ostende és a franciá-Riviera előkelő helyei nagy éltek az emberek fantáziájában, mint elérhetetlen mesevárad. Orosz nagyhercegek és délamerikai ültetvényesek alakjai lebegek előttünk, a játékasztalon — legalább is az emberek fantáziájában — halomban állott dollárban, fontban és frankban a rengeteg ezres. Térdnadrágos lakájok siettek fényes termekben, ahol ragyogott a krupié plasztikonja, akárcsak a hölgyek tolettiei.

Mindebből nem maradt meg más, mint a fényes terem, a szmokingba öltözött krupié és a térdnadrágos lakáj. Itt, a Bécs melletti Badenben, ahol az idegenforgalom emelése érdekében megcsinálták Montecarló mintájára az osztrák játékkaszinót, mindezeket megtalálhatjuk.

... De: az ezresek hiányzanak...

Aki kusz sillingért tíz darab két sillinges zsetont vásárol, ugyanazt a jogot nyeri, mint egykoron a nagyherceg, avagy a maharadza.

Vannak emberek, akiknek szenvedélyük a játék és vannak, akiknek passziójuk telik benne, ha nézik a golyók rohanását. Akadnak nyerők és akadnak veszítők is. Azonban jellemző a

Lampel és Hegyi

cégnél

kiváló minőségű, tiszta gyapjú készítmény, mely állandóan megtartja eredeti színét és rugalmasságát. Legnagyobb szín- és díval-tázon választék legolcsóbb áron.

mai időkre: aránylag több az olyan ember, aki nagyobb összeget nyer, mint aki vagyont veszít. Hogy miért? A magyarázat egyszerű: ma már nincsenek vagyonok, amiket el lehet veszíteni...

A kép szakasztott olyan, mint Montecarlóban. Öreg asszonyok, mindenféle hókusz-pókusz-szal ülnek az asztal mellett. És mellettük ismert színésznők. Elegáns világfiak. Család-apák, akik a feldobott kétsillingjükért drukkolnak. Kaland kereső kokottok kérnek „szerencsepénzt”. És mindenkinek rá van írva az arcára, hogy nyert-e, avagy veszített.

Színésznők a rulettnél

A belső szobában — ennek Cercle privé a neve — chemin de fert játszanak. A kártyák, amikkel a játék folyik, titkos nyomdában készülnek a badeni kaszinó számára.

Gál Franciska adja a bankot. A játékban is nagy a szerencséje. Elnyeri háromnapos férje pénzét. Nem baj, odahaza majd megosztokodnak. Paszternák Joe, a híres filmrendező kibicel neki. Előtte halomban hever már a zseton. Szemben egy fiatal hölgy ül, a ká és körme egyaránt ríktó vörösek. Harsányan kiáltja: „tartom a bankot.” Veszít... Sárosi Gizi, a Teréz körúti Színház fiatal művésznője. Gál Francival még rulettnél sem tud konkurálni... Halász Imre az „Egy csók és más semmi” szerzője veszít... Annál nagyobb szerencséje van a szerelemben... Elnyeri Ábrahám Pál nyer. Hatszázötven sillinget. De Grünwald Alfréd, a librettistája kikapja kezéből a pénzt. Ábrahám Pál lába könnyörög: nem kapja vissza a pénzt, csak ha majd beszáll a vonatba — Bécsben... Castiglione is nyer. Háromezer sillinges bankkal retirál...

Azt mondja dr. Lakatos Viktor főorvos:

— Az ideggyógyászattal foglalkozó orvos számára: hihetetlenül ritkés a mostani kártyaláz. Mindenki tudja: ma kora bridge és rómmiláz van az egész világon. És ugyanezt lehet tapasztalni a badeni kaszinóban is. Ebből a bájos Biedermeier-várocskából, ahol Beethoven és Mozart álmodtak muzsikát — egy csapásra mondain világhely lett... A kártyaláznak lélektani okai vannak. Azelőtt, amikor normálisak voltak a viszonyok, mindenkinek meg volt a maga boltja, rendes keresete, beosztott fizetése. Az emberek a kártyában keresték a bizonytalanságot és izgalmat. Most minden megváltozott. Az élet bizonytalanná vált. Kinek biztos ma az üzlete, vagy a keresete? Senki sem tudja, mit hoz számára a holnap... Egy bizonyos csak: mindenki tudja, mennyi van a zsebében, amikor a kártyaasztalhoz leül. Ma: az élet a bizonytalanság, a játék jelenti a nyugalmat...

A könyvesboltok poltái ugynevezett szisztéma-könyvekkel vannak tele. Drágák ezek a könyvek. A rulett szisztémáinak valóságos irodalma van. Láttam egyszer valahol a cote d'azur mellett olyan könyvet, ami ezer frankba került. Emberek egész életüket azzal töltik, hogy új, meg új szisztémákat spekuláljanak ki. Egyik sem ér fabadkát sem. Szisztéma nincs...

Paul Job.

